

# ВЪСТНИКЪ

# ДОБРУДА

Градската библиотека

„Добруджа“ градъ Бабадагъ.

Ръкоп. не се връщатъ назадъ

**АБОНАМЕНТИ:**  
За България, за 6 м. — 7 л.  
За странство „ „ — 14 л.  
Единъ брой 10 ст.

## ОРГАНЪ НА ЦЕНТРАЛНИЯ ДОБРУДЖАНСКИ НАРОДЕНЪ СЪВЪТЪ

Излиза понеделникъ, сряда и петък

Народното събрание и Добруджа. — Ромънска мегаломания. — Извѣстия отъ фронтонетъ. — Съюзитъ армии разчистили лѣвия брѣгъ на Таглиементо. — Географически наброски за тая рѣка. — Отзиви. — Газета Букурещилоръ за автономията на Добруджа. — Ромъно-сръбско-черногорската конференция за Дунава и пр.

### Народното събрание и Добруджа

Слѣдихъ съ затъняв дѣхъ всичко, което става въ нашата казарма въ връзка съ въпроса за Добруджа. Слѣдъ като гонимъ подъ родъ връхне нашитѣ желания, защото политическиятъ събителетелъ ни го наказалъ. Десетъ на прѣвъ пътъ не со издигнитъ въ съзнанието ни ограда, въ най-висшия ни държавенъ институтъ, гласово за нашия роденъ кътъ. И има защо да чакаме съ тресетто петърчане.

Слѣдъ интересантата по прѣхривата, иде редътъ на интересантата по нашитѣ военни цѣли. Казармата, като истински прѣдставител на българския народъ, не може да не живѣе съ неговитѣ желания и болели. Нашата родна армия, която като въкрена хала се хвърля въ борба за свободата на изчистата Добруджа, какъ женското праго да очаква отъ народното прѣдставителство да заговори съ войния емиль, съ нежитѣ чувства. Тя основателно иска отъ своитѣ прѣдставители да бъдатъ еднодушни на политико-националното борбене, тъй както тя бѣ еднодушна въ първата борба. Родомъ съ добруджанцитѣ, какъто родна войска отъ генерала до редника, отъ пращитѣ съветъ до войтъ. Оценката ограда въ София, увѣрени, че тая тунки българско събрание, че тамъ витае родната душа съ тѣхнитѣ копвожи.

Силнитѣ души, които не бждатъ казани тамъ, трѣбва да бждатъ развесени по цѣлъ свѣтъ, за да бждатъ чутѣ отъ нашитѣ съюзници и врагове. Тѣ трѣбва да бждатъ една мѣсна подкрепа на правителството и единъ импулъ въ прѣдприетата борба, до като не се осмислятъ народнитѣ ни идеали, завѣтъ отъ нашитѣ дѣди и бащи — обединенето на сѣжното ни отечество. Нека всички чутѣ съ унитѣ си, че българскиятъ народъ, обединенъ около трона и аркията, иѣла да спре въ борбата, до като не види цѣловушна и обединена България.

Връщане иѣла, другъ кътъ не осмислува. Въоружения народъ се хвърля въ свѣтовната карнава война въ името на единъ опрѣдѣленъ цѣль, които и днесъ си оставатъ неизменни. Утрѣ тия цѣли не бждатъ чутѣ прѣвъ четата на нашитѣ народни избраници, на които сме оставили грижата да бранятъ България прѣдъ въшния свѣтъ. Въ развѣкванитѣ, които прѣдстоатъ да станатъ по тия цѣли, не трѣбва да има съмнѣние за обидбата на Добруджа. Това е необходимо да разбератъ и нашитѣ мѣшни съюзници, за да съобразятъ своята бждна дѣйностъ съ нашитѣ национални възжелания. Ний икамо морално правимъ въ името на нашето зашечатано съ стърпи прѣдтежство, въ името на дѣдонитѣ сжжли жертви, въ името на безброжитѣ гробоветъ и братски могили на добруджанската равнина, да искаме да бждатъ чувани нашитѣ копвожи. Ние основателно осмислахме съ миналото и искаме да живѣемъ въ бждаше само съ настоящото, не искаме и да бждемъ добръ разбраши. Дялтъ се залага на нашитѣ братски по оржжне народи да разбератъ нашата некрепостъ, да пронизватъ въ дълбочината на народната ни душа.

И ако днесъ ние издигнаме гласъ за родно управление въ Добруджа, ако утрѣ сжжия зовъ се чуе въ Степаната ни ограда, то не е зашто ироавлавае икакво недоверие, а зашто считаме, че сме въ правото си да настоямъ въру необходимостта да се устрои самъ. Българскиятъ народъ по натуре не търпи оскъ, въ днесъ още повече и боявижда и

робтае противъ нея, зашто вижда, че тя ползува неговия коваренъ съездъ, който, като пантера е дебпалъ негодия роженъ домъ, за да се навхвърля и разжека при първия удобенъ моментъ неговата национална плътъ. Не говоримъ за да водимъ увеселителенъ спортъ, а за да бждемъ разбрани. Нашата родна душа се трови, като вижда, че още не се осмисва, вератата, която ни свързваше съ една ирарчна озожа, съ едно тъмно робство.

„Цесаретото Цесаря, Божието Богу!“ Ние желаме да се даде оскъ, което си е наше и не лѣзимъ за чуждото. Ромънитѣ трѣбва да се убѣдятъ, че съ Добруджа тѣ оскъчательно съ свасали и че въ бждаше тѣхнитѣ ползновезия трѣбва да се даватъ въ излитѣ води на родния Дунавъ. Ромъния, коворна и подла, отъ миналото, заслужа своето днешна сждба.

Нашитѣ съюзници и врагове трѣбва да се убѣдятъ, че оскъсено ли се Добруджа отъ България, на Балканитѣ иѣла да има траенъ миръ.

Отъ нашитѣ народни избраници ний искаме да заговорятъ открито и искрено. Тѣ трѣбва да бждатъ талкувателни на душата на цѣлия народъ и на оная армия, която, опрѣла гурдѣтъ си на Дунавската дѣлта, е готова да уарѣ, въ на и да направи армията назадъ. Тя се хвърля въ свѣтъ, да лѣжа за лишенъ кътъ, какъ сладко ярѣ България на своитѣ родни кѣтото, за обединенето на своето отечество. Не тя не иска да бжде тровена съ не-съгласия и инциденти.

### ВОЕННИ НОВИНИ.

4 XI. 1917 г.

**Македонски фронтъ.** Прѣвъ полъта, сряда 2 XI французски войски со опятаха да атакуватъ позицията на между селата Дехоло и Вративъ Долъ на бѣла обити отъ нашка огъня съ чувствителни загуби. Само тѣй, нѣколко усилени неприятелски патрули, които се доближаваха до нашитѣ позиции между езерата край Добро Поле и при Долна Струва, бѣха прогонени съ оскъ.

**Добруджански фронтъ.** Слаба огъня дѣйностъ.

**Западенъ воененъ театръ.** Група армии на Валверския Прѣстолнаслѣдникъ. Артилерийскитѣ бѣе въ Фландрия бѣше мѣра при Изеръ, а особено при Даммунде особено силно. Между гората Хутъ Хулсторъ и Ли нашата бойна аска се намираше подъ оскънскитѣ огъни на прѣдлината. Разузнавателнитѣ наблюдения на англичанитѣ на много мѣста по фронта пронаиднаха.

**Група армии на Германския Прѣстолнаслѣдникъ.** Въ завала Оазе Ява, както и по долината на Шмелъ-де-Дамъ артилерийската дѣйностъ се значително засили. Слѣдъ нѣколко часоветъ барабашенъ огънь, силни французски части нападяха при Брае, обаче тѣхното нападение бжде оскъснато.

**Италиянски фронтъ.** По продължение на срдѣното и долно течение на Таглиементо нашитѣ части се наиграятъ въ бойно съпротивление съ противника. Италиянски бригади, които уварваха съпротивления, отъ въ източния брѣгъ на Таглиементо бидоха чрѣвъ атака изривудени да се оттеглатъ или пъкъ бѣха взети въ плѣтъ. Отъ долината Фола до Адриатическо море цѣлия лѣвъ брѣгъ на р. Таглиементо е оскъснено основателно отъ противника.

**По море.** Офанзива сообщение. Въ Ла Маншъ-скитѣ лодкитѣ съ потопили оскъво 17,000 тона брѣто. Между потопенитѣ параходи е имало два големи вътрѣшнихъ парахода, отъ които единия е билъ зловъжественъ. Ако се сжжия по старалата при потъването е имало, паракдѣтъ е билъ потопенъ съ мундаци.

П. Тодоровъ.

### Ромънска мегаломания

Съ пясъ е Богъ.

Иѣла, всички ний востокъ,  
Едно сжжано, велико име:  
„Ромъни смѣ!“ И въ свѣта,  
Кѣтъ ромъния ще живѣеть.

При Днестръ, при Вержата,  
При мѣстата Туса,  
Кѣтъ пясъ днеска влодѣтъ  
Нашитѣ въшния брѣжи.

Наша говорѣ емиль,  
Кѣтъ азгелски сѣтитъ;  
Въ свѣтъ нѣма по звучитѣ  
Отъ ромънския емиль.

Единъ възика Ромъния  
Ще бжде да тая земля;  
Нема силата е въполкрѣна,  
Съ мисъ е вѣшния Богъ.

(Изъ четанитѣ на П. Н. Костеску и др. на IV оскъ, удобрена отъ Министерството на Прѣдѣлата и Разрѣшнитѣ на Букурещи, брѣжъ 53.215 отъ 10 VII. 1913 г.)

Като четемъ тия и тѣмъ подобни стихове, иде ни невозно на ума поговорката: „Когато Юнатеръ заши да погуби нѣкого, най първо му взема ума“. Да бждемъ у народа си патриотични чувства не е грѣхъ, но да сѣмѣмъ заблуда е цѣло прѣдѣлѣние. Народи, които не съ се възбуждали въ миналото си и съ се забравяли въ настоящето, съ поминемо загинали; това е исторически законъ. Ромъния, която въ история Европа бѣ нѣко капка въ славяно-мѣджарското море, бѣ забравяна въ миналитѣ години своето мѣсто и националностъ. Слѣдъ като по прѣвнотъ емильнитѣ ни лѣбѣтъ при Лозенградъ, Люле-Вургазъ, Чатаалджа, Одринъ та кокетничко съ пясъ, чувствителни нашата мѣсна, та въ 1913 година стана аргументна. А зашто всѣко тѣе? Баракдъ тѣй, зашто, въ съзнанието своето ниймѣта, ти не-вѣше, при все това, да играе на висша политика съ единствено въмѣрение, да не оскъсено, тѣкой мѣстъ и за себе си, за да стане мѣсна и, развѣруна на България. Казватъ: „Цѣлѣта опрѣдѣла оскъсѣния“. И Ромъния прѣдтежъ адрико оскъ началото, като оскъ оскъчательно съ политическо-дѣлжанитѣ моралъ. Ние и виждаме на 16/20 януари 1918 г. чрѣвъ своя посолитѣ Видола Милку, да моли нашия дѣлжѣтъ за една рѣшителна мѣра на гражданата, които дѣлжѣтъ за занаятъ отъ Тутраканъ до Вълчичкѣ, възвѣщането и оскъ градъ, прѣто нислѣдствитѣ ни се лѣжова въ Букурещи, а да, си вѣдо-оказъ съ 3—6 километра отъ кѣтъ Черно-море и дрѣта трамѣтѣника и сѣ. събѣрнитѣ по употребителитѣ построими по добруджанската граница. (Изъ военната ромънска дѣлжъ стр. 61—63). Мѣрѣта дѣлжѣтъ: Какъ не съ чувствувала своя оскъ, ние е дѣлжѣта оскъ своето ни за оскъчването въ крепоститѣ? Нийа тѣе не е едно гмуржене кѣтъ гѣлжѣти сили, съ което тѣ оскъстѣ тѣй шумно параджѣха изъ ромънския градоветъ и нашитѣ нещитени отечествени дѣлжѣто?

Нийа тѣ да посѣтѣтъ дѣлжѣтъ бѣе конѣкъ и история, идете въ Ромъния. Идетѣ на ума сполучителна характѣристѣка на единъ фрѣнски дубаритѣ: „Mieux vaut voir la roue en la ciel est sans consue, les femmes sans roue, les hommes sans bonjour, c'est la Roumanie (където ли да видѣте оскъ рѣна, издѣто небото е безъ прѣкъ, женитѣ безъ сѣбѣ, и шѣтѣ безъ чѣстѣ, това е Ромъния)“. Нийа виждаме, какъ всѣкъ въ Ромъния се сѣлѣла, съ гонѣта червенѣна на лицето си, на догѣлжѣтъ, чрѣвъ фѣлжѣлѣрието на нещитенитѣ рѣжжѣ и сѣлѣния. Бѣлжѣлото си въкорѣтѣско мѣлжѣло и сѣлжѣло за нѣко мѣ, дѣлжѣлѣтъ кажа на дѣлжѣтитѣ рѣжжѣ и сѣлжѣло, но не ли червѣла, че мѣлжѣлѣта отъ нѣко ромънски дѣлжѣто Stefan Mado, си е дѣлжѣлъ съ нѣко мѣ, и сѣлжѣло оскъ бѣе дѣлжѣтъ: дѣлжѣтъ, тѣлжѣло Мѣлжѣлѣто.

писане на „звучия, като ангелски стих“ ромън-ски език?

Но, ако бихте се самообразили, а въ забравата естествена край о габалата. Все букурешка политика няма защо днес да обвивате Братяну, Филипосу, Йониску, или всички сте сътрудници въ оная жотва, плодестотъ отъ която днес заслужено жепте. Все въ миналото въздухате ли се въ болезията, въ дълбоко затсенитъ океан на нашата душа? „Богъ забави, да не забравя!“

Когато въ 1912 г. ние бихме се хвърлили въ една люта кървава борба, Ромъния, като дивата пантера, дебеше да откъсне по-голямъ къс отъ нашата пазта подъ блъдния прѣдлогъ да удовлетвори обществоното вълнение у своя народъ. А кой бѣ тоя народъ, който дръзна да иска компенсация срѣщу свободата на скъпата намъ македонска земя? Не бѣ ли това ромънската бюрократична напачка? Нима това бѣ желание на она народъ, който ромънската олигархия държи въ робско подчинение, като безправенъ добитъкъ, годенъ само за ограбване?

Азъци ромънски държавници, ние бихте първи, които се хванахте на юдното хоро, което искаше да изиграете на нашия гробъ въ Букурещъ. Все тамъ намирихте своята прилика въ срѣбитъ и гърцитъ. Въ кови наши врагове, ние искаше да задушитъ българското племе и... и да го унищожите, но не успѣхте.

Миротворитѣ отъ 1913 г., които искаха да играятъ ржководна роль на балканитѣ, които не заслужиха съ нищо, рѣшиха, помрачени отъ етничата си слава, да прихвратъ своитѣ сили съ насъ въ 1916 г. Това бѣ единъ добръ улученъ поводъ за избиванъ на зараснитъ чувства на българския народъ, които той, по политични съображения, дълбоко врянаше. И когато бойната грѣба засвири, нашата армия, която бойко бдѣше на сѣверо-източната ни граница срѣщу ромънското коварство, се вихрово хвърли въ една люта, по пълна съ едничи момента, борба. Братъ се знае. Ромънската славна армия бѣ пометена изъ добруджанската равнина по начинъ, че нейния новъ съюзникъ на поле брани не можа да я спаси отъ позорната ситуация при Тутраканъ. Оная, която влѣзоха въ световната война, за да диктуватъ миръ на Съюза, изчезаха свѣтлинчно въ сѣверната оврачина на своята родина.

Ромъния заслужено бѣ наказана за своето коварство къмъ Централнитѣ сили и за своята аличностъ за българска земя. До като тя дебеше изъ засада нашето унищожение и проповѣдаваше на войската си расова война съ България, намири прѣдопрѣдѣления отъ продаденята си грѣбъ, когато кола години подъ редъ.

За своята изнебѣра, за своето коварство тя заслужава днешната си участь. Прѣблжението ще бѣде прѣдъ потомството война мижостъ къмъ нея. На всѣмъ заслуженото. Дой о виновитъ, че „велика Ромъния“ бѣ изоставена отъ своя „велика Богъ“!

### О Т В И В И

#### Дунавската конференция въ Парижъ

Списанието „Свободенъ Дунавъ“ пише: На 1 септември се състоя въ Парижъ, подъ прѣдседателството на Рабо, едно пинжко заседание, въ което взеха участие Пашича, Вилхилм Братяну, Волчъ, Марковичъ и единъ прѣдставител на Англия. Състоя се една „Дунавска конференция“, която се занимаваше съ бъдещата уредба на Дунава. Тази конференция се занимаваше по-вече съ политически работи, както ще прѣдполага всѣмъ и „дегоритъ“, които се свързваха, показватъ, като че съгласието е господар на Дунава отъ Улмъ до Браила. Старитѣ залавявания, Дунава да бѣде затворенъ за централнитѣ сили съ унищожени и „блданитѣ мѣрки“ съ тѣхъ глушави и скѣпни, че „дунавската конференция въ Парижъ“ се свързва като Хитъръ Петрола нека. Англическитѣ прѣдставителъ бѣше най-спокоенъ и заблѣжката му: „Дунавъ трѣбва да бѣде най-напрѣдъ завладѣтъ“, дойде като студена баня.

Виняна Братяну, най-голямъ подстрекателъ за война, изработи една подробна програма, която опрѣдѣла, че параходи на централнитѣ сили могатъ да прѣминаватъ „ромънския Дунавъ“ само съ двойни портови такси; овѣнъ това спирането, товареното и разтоварването може тѣ да се намали, че да изчезне охотата у централнитѣ сили да сдѣлатъ въ Ромъния. Дунавъ трѣбва да бѣде международна рѣка, обаче ще бѣдатъ за винаги забранени Австро-Унгарскитѣ и Германски „увеселителни иктувания“. Делитѣ трѣбва да оставатъ ромънски и руски, иначе би некало да се построи въ Регенбургъ едно англо-френско пристанище. Австро-унгария губи правта си по Дунава въ нейнитѣ граници, които ще трѣбва да бѣдатъ опрѣдѣлени по-жѣсно. Това е свѣшно, като се знае, че въ Ромъния австро-унгарскитѣ параходни дружества извѣншатъ по-голямата часть отъ пинжната служба. Прѣдложенята на Братяну бѣха разглеждани подробно и заключеното гласене: „Ромъния ще си пра на прѣдъ параходното движение на централнитѣ сили“.

Малко по-свероменъ бѣше министъръ Пашичъ. Той бѣше на мнѣние, че до тамъ не трѣбва да се прѣчи на иктуванията на параходитѣ на централнитѣ сили, тѣй като нѣма съ какво да се замѣстятъ и нѣма какъ да се кондуриратъ австро-унгарскитѣ параходни дружества. Когато се създаде националното параходно срѣбско и ромънско параходно плаване, то централ-

нитѣ сили ще нацунатъ сами бърже Балканитѣ. Въ всѣмъ случаи, трѣбва да се наблюдава като печаленъ фактѣтъ, че влѣчтъ на Дунава-делитѣ, падатъ въ чужди рѣце—ти на България и Турция.

Планитѣ на Сърбия е: Да създадатъ прѣчки параходното иктуване на централнитѣ сили въ Балканитѣ; да се забрани вноса и износа, да се развие националното параходно дѣло, и да се осигори едно морско пристанище за Сърбия. Безъ море Сърбия ще остане една безжакосна провинция. Дунавскитѣ въпросъ трѣбва да се рѣзрѣши при мирната конференция, тѣй че Дунава да принадлежи на този, който го притежава, това твърдение на Пашича съ двойно значение разтревожи Братяну и той поиска едно точно обяснение, обаче Пашичъ не отговори.

Обясненията на Рабо бѣха по-дипломатически и отъ ония на Пашича и резолюцията: „Дунавскитѣ въпросъ ще се рѣзрѣши въ мирната конференция тѣй, че Сърбия и Ромъния ще бѣдатъ задоволени“, обезкуражи Пашича и Братяну. Рѣши се да се свика въ Лондонъ прѣвъ ноември нова конференция.

#### Едно похвално мнѣние.

Прѣди нѣколко дни Ст. Загорски народенъ прѣдставителъ г. В. Димчевъ бѣше намирилъ една случайна обиколка изъ Тулчанско и на раздѣла съ насъ изказа своето очарование отъ Добруджа, която виждаше за прѣвъ път. Днесъ ний четемъ въ „Миръ“ (брой 5267) неговитѣ впечатления, а редомъ съ това и позивитѣ му къмъ нашитѣ политичи за опознаване на мѣсто съ нашия роденъ край. Ний напълно възпрежаме неговата мисль и мислимъ, че първомъ той дължѣ се налага на нашитѣ народни избраници отъ различнитѣ партийни групи, които, вслѣдствие политическата мнжтелностъ на прословутата ромънска политика, са нѣмали абсолютно възможностъ въ миналото да видатъ Добруджа. Днесъ вече тя е свободна и населената съ радостъ биги посрѣщала за да чултъ отъ устата му неговитѣ болни и желаниа. А има още много то да имъ каже и имъ се поощава.

Елате въ жетницата на България, елате да чуете чиста родна рѣчь, елате да подизате свѣжия полски въздухъ, гдѣ се слива морския възъхъ съ сѣверняка и да се поклонитѣ на гробовитѣ на роднитѣ ни чада и скѣпнитѣ братски могили. Елате да видете съ очитѣ си роднитѣ на пладата народни дѣйци отъ миналото. Народитѣ ще ви посрѣщатъ съ открити обятия, защото считатъ съ право, че сте и негови избраници.

### ИЗЪ ЧУЖДИЯ И НАШИЯ ПЕЧАТЪ.

#### Букурешкитѣ „приятели“.

Старитѣ германофилъ и аетрофилъ, Карлъ и Маргилманъ, не стоятъ мирни. Тѣхната съвѣсть бие много силно и тѣ търсятъ да се реабилитиратъ. Въ едно отъ последнитѣ си заседания на групата приятели на тия двама държавници били произнесени много горчиви думи по тѣхенъ адресъ. Нѣкой си Луминеску, макаръ агентъ на старитѣ приятели, завлѣтъ:

„Защо да се лѣжемъ: всички сме виновни за разгрома на Ромъния. Навстина, нашитѣ приятели въ Виена и Берлинъ до последния моментъ върваха и на насъ и на краля. Тѣ не можаха да мислятъ, че ние по нитъ измѣнитѣ, тѣй като всичко, що имахме, бѣше създадено съ тѣхни пари и тѣхенъ умъ. Но въ Виена и Берлинъ бѣха павни въ своята въра, нѣщо по-вече, тѣ бѣха заслѣпени. Когато стана срѣщата между тѣхъ и Каролъ и царъ Николай въ Кюстенджа, това не бѣше начало, а едно потѣрждение на една ромънска политика, която фатално оживаше срѣщу централнитѣ сили. Тая политика е сѣщата, която въ 1913 год. прати ромънскитѣ войски въ България. Тая политика е сѣщата, която обвиваше Ромъния съ Италия. Тая политика е сѣщата, която още прѣди 10 години искаше да построи тѣй наречената адриатическа желѣзница, която щѣше да свърже Русия, Сърбия и Италия прѣвъ Ромъния. Тая политика е сѣщата, която напара краля Карола да прати специаленъ свой пратеникъ въ Италия, когато краля Емануилъ и царъ Николай се бѣха срѣднали, за да турятъ ерѣстъ на тройния съюзъ...“

Тая политика бѣше усвоена и отъ краля Карола и отъ всички насъ. Ние и ние, г. г. Карлъ и Маргилманъ, се наричаме приятели на централнитѣ сили, ала бѣхме въ дѣйствителностъ тѣхни най-лоши врагове, защото бѣхме забѣсати, закъ които дипломатитѣ отъ Виена и Берлинъ не вждаха измѣната на Ромъния.

Нека, прочее, и днесъ не продължаваме старата игра, защото ще загубимъ и тая малка възможностъ, която ни остава, да възстановимъ ромънската държава — нека се споражумемъ прѣди всичко съ България, защото само тѣй ще докажемъ, че не ще искаме да се върнемъ къмъ старата политика, плодотѣ на която се оказаха толкова страшни за Ромъния и нейното население“.

Какво съ отговорили старитѣ пѣхове Карлъ и Маргилманъ, още не ни е извѣстно, но ще се постараемъ да изучимъ.

#### За отвѣчениитѣ.

„Gazeta Bucurestilor“ отъ 22 октомври т. г. съобщава:

„Германската военна администрация разпореди, заложницитѣ ромъни, интернирани въ Савени и въ Тисманя, да бѣдатъ отведени и настанени извънъ прѣдѣлитѣ на Ромъния.“

### Г-ца Лиза Марковичъ

### Г-нъ Иосифъ Басанъ

### С Г О Д Е Н И

г. Кюстенджа, ноември 1917 г.

Тулча.

Наболъ.

Това рѣшеняе се взе като репресивна мѣрка, понеже Яшското правителство, безъ никакви мотиви, се е противопоставило да бѣдатъ освобождени поданицитѣ на централнитѣ сили, отвлѣчени на сила въ Молдова.

Хиляди немци, германци, австрийци, маджари, българи и турци бѣха още въ началото на войната интернирани отъ ромънското правителство и съ неопируемъ мъчениа завлѣчени въ Молдова. Тамъ и сега тѣ се държатъ затворени въ лагери при лоши хигиенически условия, безъ достатъчно храна и облѣкло. Роднитѣ на тия нещастници не знаятъ дори, кои отъ тѣхъ съ умрѣли и кои съ още живи.

Съюзнитѣ правителства чрѣвъ неутралнитѣ легции поискаха нѣколко пати да бѣдатъ освобождени отвѣчениитѣ въ Молдова, като заплашиха ромънското правителство съ репресивни мѣрки, а именно, че ще се взематъ ромънски заложници.

Когато заплашването се осмжества, ромънското правителство се съгласи да освободи интерниранитѣ, като искаше дори да ги върне въ Мунгения прѣвъ фронтовитѣ линии. Но сега наскоро ромънското правителство оттегли безъ никакви мотиви взетото задължение, и днесъ постоянно отлага прѣговоритѣ за освобождението на интерниранитѣ прѣвъ Швеция. Тая е причината, която кара германското императорско правителство да прѣнесе възъ отъ отечеството имъ заложницитѣ-ромъни.

Централнитѣ сили, които винаги съ се ржководлякъ отъ хуманитарния принципъ, не ще отплатятъ съ скѣпата монета за уваситѣ, създадени или толерирани отъ ромънското правителство. Заложницитѣ ще бѣдатъ прѣнесени само възъ отъ отечеството имъ. Мѣстността, гдѣто ще бѣдатъ интернирани, има здравъ климатъ и тѣ ще иматъ пълна свобода да се движатъ изъ града. Тѣ ще могатъ да се издържатъ, както искатъ отъ собственитѣ си срѣдства. Тѣ ще могатъ свободно да кореспондиратъ съ семействата си и ще могатъ да получаватъ пари.

Управляющитѣ петътѣхъ министерства (въ Букурещъ, б. р.) г. г. Лулу Костае, Димитри Пеницоску, Виргилъ Арионъ, Григоре Аптина и Александру Хина, се застъпиха колективно, като помолеха щото заложницитѣ да останатъ поне въ отечеството си. Тѣзи молби не можаха да бѣдатъ удовлетворени, защото тѣжката садба на интерниранитѣ въ Молдова може да бѣде облекчена само чрѣвъ патиска на една репресия.

Сега, зависн отъ ромънското правителство въ Яшъ, като освободи поданицитѣ на Централнитѣ сили, отвлѣчени въ Молдова, да възвърне свободата и отечеството на ромънитѣ, които сега съ отведени въ чужда страна“.

В. „Lumina“ отъ 25 октомври т. г. съобщава, че Ал. Маргилманъ, водителъ на консервативната партия въ Ромъния, съ съгласието на фелдмаршалъ Мелензонъ е отправилъ съ специаленъ пратеникъ, изпратенъ прѣвъ фронтовата линия, до краля Фердинандъ писмо, въ което се застъпва да бѣдатъ освобождени незабавно поданицитѣ на централнитѣ сили, заточени въ Молдова. Въ писмото се казва: „На втория денъ слѣдъ установяването имъ, императорскитѣ власти започнаха съ арестуването на видни личности, като репресия за интерниранитѣ отъ нашитѣ власти германски и австро-унгарски поданици, живущи въ Ромъния или доварани отъ Трансилвания. База ни се асно, че ако само единъ отъ задържанитѣ бѣде отведенъ въ Русия, нашитѣ арестувани ще бѣдатъ веднага изпратени въ Мала Азия.“

Тѣзи арестувания, които се прилагатъ къмъ видни магистрати, банкюни чиновници, търговци и политически лица, не ще прѣстанатъ до като ромънскитѣ власти не освободятъ задържанитѣ“.

#### Автономна Добруджа.

По поводъ „програмата за миръ“ на петроградския работнически съвѣтъ, който прѣвъ миналата седница ни съобща руската телеграфна агенция, ромънскитѣ в. „Gazeta Bucurestilor“ въ брой си отъ 21 октомври т. г. пише:

„Този документъ съдържа, относно насъ, прѣдложенето, Ромъния да бѣде възстановена въ прѣжнитѣ си граници, безъ Добруджа която слѣдва да бѣде обявена автономна, съ добавката, че на еврейтѣ отъ Ромъния ще бѣдатъ дадени политически права.“

За неоправнитѣ наши войнствени политичани това прѣдложение е единъ ударъ, който, надѣме се, ще ни стресе. Тѣй ще ги спомнатъ, че нашата памѣтъ въ свѣтовната война на страната на Съглашенето, бѣ уговорена съ Русия; че географически и слѣдователно военно, нашата акция е едно допълнение на руската акция; а тѣхъ политически е несъмнѣно, че поведенето на руския съвѣтъ се основава на руското обществено мнѣние.

Когато, слѣдователно, едно активно и войнствено течение на това общество мнѣние иска за частъ едно чудновато географско възстановяване, като намалява нашата територия, нима право да подразнятъ наши-

тъ привърженици на войната, че си избраха съюзникът въ лицето на Русия.

Несъмнено: предложението за мир на Петроградския съвет имат неизменен характер. Вдъхнатието договор за мира не ще бъде дело на една държава и още по-малко на една част от държавата. Но да не си правим илюзии, че най-малко относно част, гледната на руското правителство ще се отличава много от оная на съвета. И да не се надяваме дори, че Франция, Англия, Италия и Америка ще продължат войната, дори само съ един ден, само за да да могат оная от. Яшъ да се върнат триумфално въ Букурещъ.

### Изъ чужбина

(В. Т. А. и радиотелеграфа).

Граф Хертинг-райксанцлеръ. Берлинъ. Кайзерътъ, следъ като освободи Михаелисъ, по собственото му желание отъ длъжността райксанцлеръ, назначи го за председателъ на държавното пруско министерство и министъръ на външнитъ работи въ Прусия, като при това му връчи ордена голъмия кръстъ на Червения Орелъ. На негово място е назначенъ баварскиятъ държавенъ министъръ графъ Хертингъ.

Новия Италианския кабинетъ. Лугано. Агенцията „Отефанъ“ съобщава, че новиятъ италианския кабинетъ е съставенъ така: Министъръ председателъ и министъръ на вътрешнитъ работи Орландо; министъръ на външнитъ работи баронъ Соннио; министъръ на колонитъ Колосиолдъ; министъръ на правосъдието Сави; министъръ за войната Алфиери; министъръ на морската Делъ Гуоно; министъръ на муницитъ Делъ Олио; министъръ за подпоганията и военитъ пенсии Леонда Бисолати; министъръ на народното просвѣщение Дерниръ; министъръ на общитъ сгради Дари; министъръ на земледѣлнето Милипай; министъръ на индустрията и търговията Чюфели; министъръ на пощата Фера и министъръ на съобщенията Рикардо Баянчи.

Положението въ Русия. Копенхагенъ. Споредъ една телеграма отъ Петроградъ, посетъ се слухове, че болшевикитъ проектиратъ за 2 ноемрий, съ съдѣйствието на монархиститъ, една важна манифестация. Правителството и другитъ партии правятъ приготовления да осуетятъ плановѣтъ на болшевикитъ. Правителството държи готови войски, за да потуши бунта, който щѣлъ да има контра революционенъ характеръ.

Италианската граница затворена. Бернъ. Вследствие затварането на границата желѣзопътнитъ съобщения съ Италия сж пълно спрѣни. Отъ конедѣлненикъ насамъ не сж получени фбанцузки и италиански вѣстници.

Военно положение въ Италия. Цюрихъ. Пятници пристигнали въ Швейцария, прѣди затварането на италианската граница, съобщаватъ, че въ нѣдѣла е било обявено военно положение въ цѣла Италия.

Турския парламентъ. Цариградъ. Парламентарната сесия бѣ тържествено открита. Присѣдствуваша султанътъ, арбѣстолнаследникътъ и другитъ принцове, шефоветъ на дипломатическитъ мисии на съюзнитъ и неутралнитъ държави и др.

Значението на Италианския погромъ. Копенхагенския вѣстникъ „Националь-Тиденде“ счита, че боеветъ при Изонцо иматъ по-големо значение отъ тия при Таненбергъ, а даже и отъ пробѣваното на фронта при Торлице отъ Мавензенъ.

Ирландския народенъ съборъ. Лондонъ. Споредъ „Морнингъ постъ“ конференцията на привърженицитъ на дружеството Сифайлъ е станала на 25 октомври въ Дублинъ. Присѣдствували 1700 делегати. Председа-

телътъ заявилъ: „Нашата цѣль е да извѣстимъ Англия отъ силната позицията, която тя си е спечелила въ Ирландия. Ние считаме прокламирането на ирландската република, станало по великоденъ 1916 г., за окончателно. Ние отричаме на чужденцитъ правото да налагатъ законъ въ Ирландия и каинитъ нашитъ членове да сломатъ силата на Англия, която държи ирландцитъ подъ свое яго.

Чужбина за погрома на Италия. Християния „Афтенъ Постенъ“ се научава отъ Парижъ слѣдното: „Съ тѣта и дълбоки симпатии Франция слѣди ужаснитъ изпитания на Италия. Парижитъ вѣстници не скриватъ; че положението на Италия е извънредно селнозко, даже опасно.“

Женева Тулашнитъ французки вѣстници гледатъ много несимпатично на положението на италианската армия.

Стокхолмъ. Всички вѣстници обнародватъ цѣли съ подробности статии за побѣдоносното напредване на австрийцитъ и германцитъ въ италианската равнина. Австриеното спасение на Италия казватъ вѣстницитъ, би билъ неабавиятъ миръ.

Амстердамъ. „Алгементъ Ханделсбладъ“ се съмнява дали обещанията отъ Франция и Англия помощъ на Италия ще има голѣмъ практически ефектъ.“

### Географически наброски.

Р. Таглинементо.

Тая рѣка става историческа въ тая война. На бѣднитъ похождения тя ще напомни, като гробница на безчестието, за италианския погромъ. Таглинементо тече прѣзъ провинцията Удине (Фриулъ). Дълга ѣ 165 влм. а воритото ѣ е 2600 куб. влм. Отива близо до Болжонъ отъ Боринскитъ Алпи (върхътъ Кривола) и, прѣзъ дѣлитъ си гърла, които въздигатъ камъне отъ планинскитъ скали, се напътва по разливачето си се на ширъ легло прѣзъ Венецианската провинция за Венецианския заливъ на Адриатика. Тя има отъ 50 до 1500 куб. м. течешие въ секунда. На 10 мартъ 1797 г. Бонапартъ разбѣ по неинитъ брѣгове Архидукъ Карлъ. Напалаоновото Италианско кралство създаде окръга Таглинементо съ седалище гр. Тревиза.

### Хроника

Траурния денъ въ с. Тестомель (Бабадашко). На 23 октомрий 1916 година въ с. Тестомель сж били застрѣлени прѣдъ своитъ домове отъ единъ рожтвенски капатакъ българитъ Никола Андреевъ, 50 годишенъ, баща на 6 дѣца и Митя Наволовъ, 17 годишенъ, които минавали за по-будни между селскитъ си и то само за това, че не му донесли нѣякъва българска карта, както били напознати, че прѣтежаали.

На слѣдния денъ билъ застрѣлянъ още единъ 22 годишенъ момъкъ българинъ отъ слѣдното село Сарж-Гьодъ.

Тая година въ сѣщата дата, при стечениа на всички селени отъ Тестомель и учителитъ отъ това село и с. Ески-Баба, Сарж-Гьодския свещеникъ е отслужилъ папакъда за убититъ, върху гробовѣтъ на които били положени каменни плочи.

Когато майката на единъ отъ убититъ заридъ: „Не бѣхте живи да видате хубавата България, която дойде и ни освободи, стането и азате българското ни нѣколо, гдѣто се пѣе пѣсенята за Караджата“ всички прѣястствующи заплакали, на нѣше нашия корреспондентъ.

Отъ малкото с. Тестомель сж отвлѣчени 11 души селени.

За гоститъ на (Сѣфия. Специалната комисия по прѣхраната на столицата съобщава: 1) Сегашнитъ гости на София отъ провинцията или отъ странство ще се ползватъ съ храна до 5 ноември включително.—2) Всички нови гости отъ провинцията или отъ странство ще се ползватъ съ храна само за петъ дни; ако докардането имъ въ София е било необходимо, трѣба да докажатъ съ документъ, издаденъ отъ общинското управление, или районенъ комитетъ. — 3) Гости дошли въ София безъ работа нема да се ползватъ съ храна. — 4) Отдѣлни лица и семейства, които се установаватъ въ София безъ уважителни причини, нѣма да се проведовдствуватъ отъ комисията.

За възнаграждението на учителски трудъ. — Управителниятъ комитетъ на Българския учителски съюзъ се е обрналъ съ молба къмъ Народното събрание и е поискалъ отъ него да даде своето одобрение за едно справедливо и умѣстно възнаграждение на учителския трудъ. „Даденото добавъчно възнаграждение върху заплатитъ—се казва въ молбата—и 1/5, които се провѣтира да се даде сж само врѣмешни мѣрки, които молкото и да сж приемливи, не могатъ да задоволятъ нашето учителство. Потрѣбно е, нѣмо тѣя врѣмешни мѣрки, да се прѣвдигатъ съотвѣтния заплати въ редовния бюджетъ, като разгѣрятъ имъ се опрѣдѣли съ огледъ най-малко на растещето посѣживане на всички хранителни продукти и обѣдло.“

По ползуването отъ горитъ въ Бабадашка околия околия. Съ заповѣдъ № 24 отъ т. г. Бабадашкия околийски комендантъ заповѣдва:

1. За да може да се поддържа горската полиция, общинитъ събиратъ слѣднитъ такси: касрежъ 1 50 лв. на кола, сурови дърва за горенне 3 лв. на кола, прѣти 4 лв. на кола, мертеци 5 лв. на кола.

Дървата по-дебели отъ мертеци се таксуватъ като строителенъ материалъ и се плаща за всѣки горски кубикъ: дъбови и кленови дърва 25 лв. кубика, габъръ 15 лв. кубика и осени 30 лв. кубика.

2. Общинитъ въ Бабадашката околия въ края на всѣки мѣсець прѣдставяватъ сметка, която такса е събрано отъ жителитъ на общината и която отъ чужди общини. Тѣзи сметки се изпращатъ въ околийското коменданство, така щото, да се получатъ на 5 число отъ слѣдния мѣсець.

3. Войсковитъ части за дърва и строителенъ материалъ не плащатъ никакви такси, но въ открититъ нивъ листовѣ трѣба изрѣчно да имъ бѣде казано, какъвъ видъ дървенъ материалъ ще взематъ и въ какво количество. Старшинатъ на комендантѣтъ прѣддаватъ открититъ листовѣ на горската полиция и по нейно указание и ръководство взиматъ потрѣбни материалъ.

4. Несъобразнитъ се съ тѣзи нареждания не могатъ да се ползватъ отъ материалъ на горитъ и войсковитъ чиновѣ ще бѣдатъ прѣдавани на началството имъ за наказание, а гражданското население се глобява въ двоевъ разгѣрѣтъ отъ установената такса и се конфискува насѣченки и натоваренъ дървенъ материалъ и сѣчавата имъ.

5. Изплащането заплатата на горската полиция ще става отъ съотвѣтнитъ общини отъ околията по наредба отъ комендантството, коя община на кога трѣба да изплати.

Търси се. Бабадашко околийско коменданство обява че търси лицето Гавуръ Али, родомъ отъ Акроболъ-Турция, съ отличителни черти: ръстъ срѣдетъ, лице обичайно черно, брада бръсната, коса и мустаци черни, 25 годишенъ. Облѣченъ е съ сѣка сапа черна антерия, черни панталони и съ калпакъ. Говори турски, а по-малко български и германски.

Д. Нацовъ.

### Милувнитъ на враговетъ.

(Разказъ изъ днитъ по освобождаването на Добруджа.)

Лена утрѣ ще трѣбва да се опита да прииде въ България.

— Това е по-вече отъ добро.

III.

Цѣлня денъ Аспарухъ и Лена обикалѣва града, спираха се прѣдъ голѣмитъ витрини или пѣкъ отиваха до пристанището вѣдѣто съ стотици шлеповѣ пѣлѣха Дунава къмъ Баша и Малкоцъ.

— Тѣя хора сериозно се готвятъ за война, казва Аспарухъ и узраза кипна въ душата му. Какъ му се искаше да бѣде сега въ редовѣтъ на българската армия и още първия денъ да нахлуе върхъ пламливата ромънска згаивъ и отплати за поруганото сѣмейно огнище.

— Аспа, азъ знаешъ ли, азъ скоро ще бѣда майка... Ние съвсѣмъ забравихме за това, вече седемъ мѣсеца...

— Ахъ, Лена... Лена... каза Аспарухъ и притисна ръката на жена си до устнитъ си.

— Въ това опасно врѣме... Боже мой...

— Той ще бѣде щастливецъ...

— Може би...

— Бапшали отъ умора, ежпо вечерята, се прибраха въ ежци и легнаха.

Часътъ бѣше около 2 слѣдъ полунощъ, когато Лена се събуди и обезумяла задърпа Аспарухъ.

— Ставай! Аспа!... Нападнати сме...

Камбани най-тържествено бѣха слѣдъ това ужасенъ

крѣселъ, плачъ, пѣнове и оземля идѣше отъ съсѣднитъ къщи. Аспарухъ прѣбѣднѣлъ, съ револверъ въ ръка налѣзе на двора, вѣдѣто ужасна сцена го прикова на място.

Ромънски полицаи и войници бѣха казани на къщата почтенъ българинъ и най-безцеремонно разсѣблчача дѣщеритъ му. Тѣя нищѣка, молѣха се да ги пощадятъ, но нѣкоѣ ги не чувахе. Вжтрѣ други чупѣка ракии, Гардироба, буфети и скринове; разхвърлиха дрехи и разпиляваха по камената настѣлка стѣклени и порцеланови садѣве, които се тропаха съ ужасенъ трѣсъкъ.

Аспарухъ не изтърпѣ доблиши се до нападателитъ раздѣрва ги, разгони ги, ала тѣ успѣха да отворатъ стария българинъ и отидаха да чупятъ и да арестуватъ изъ другитъ ежци.

— Аспа, какво е това? Боже мой...

— Ромънцитъ мобилизиратъ и сж трѣгнали да обисиратъ и арестуватъ българскитъ поданици, едва успѣ да каже една отъ снахитъ на казаниа, която отъ улаха пометна дѣтето си и умрѣ подиръ два часа въ ужасни мъки.

Съ голѣма мъка Аспарухъ накарва Лена до си легна, а той трѣгна изъ града съ своя руски паспортъ и пѣлѣпъ револверъ.

Помъчи да прѣмине прѣзъ ул. „Бабадагъ“ и да сѣлзе къмъ центъра на града, ала не успѣ; улицата бѣше задрѣстена отъ войници, отъ арестувани мъже а тичащи жени и дѣца, по ризи съ разчорлени коси, които се молѣха да освободятъ мѣжетъ имъ, бацитъ и синоветъ.

Прѣзъ улица Гривница едва се промъкна. Цѣли тѣлики нѣлни стражари и войници пачело съ офицери хлопаха бѣсно по прозорцитъ и вратитъ на български-

тѣ ежци, дърпаха най-безцеремонно полуголитъ жени, разпичаха мѣжетъ... Бавно дѣрѣха тѣя озвѣрели хора отъ беззащитното българско население? Ромънската полиция дѣрѣше въ всѣка българска къща тайна корреспонденция съ България.

Аспарухъ трѣгна слѣдъ една група по улица Махмудия послѣ по Елена Домна и слѣдѣше отъ близо дѣйствиата на тѣя зѣбровѣ, които прѣвѣрѣшаха нѣкоаки ежцитъ, разхвърлѣха дрехитъ, чупѣха долапитъ и разпиляваха пероминана отъ завивкитъ; задѣтаха всички български книги и писма, а слѣдъ обиска отваряха мѣжетъ, а често пакти и жени въ затвора, вѣдѣто ги дограбаха, изтезаваха и ругаеха.

Веднага други, повечето ромънски чиновници, туряка рѣка на магазинитъ и намѣренитъ стоки и пари ограбава и дѣлеха по-между си.

Главата на Аспарухъ пламна, той не можеше да повѣрва очитъ си. Неговия умъ не можеше да побере всичко това което видѣ. Мислитъ му се обрѣщаха и въ съзнанието му само виковетъ и риданията на женитъ и дѣцата асно се очертаваха и душата го прѣболѣваше. Това бѣше народъ прѣдъ него, който претендираше за културност и цивилизация надъ всяка своя пенита отъ ирско и кално минало на цѣло робство което, и до днесъ още съществува. Това бѣше народа, който прѣзъ 1913 година сж една безпримѣрна наглост нахлу въ незащитена България, ограби домоветъ намѣрен сѣмейнитъ огнища и отрѣза най-плодородната провинция. Това бѣше народа, който заграби Добротича и наложи своето вето надъ великия по душа и мозъкъ по сила български войникъ, който до Булавръ и Чаталджа сж ханза на сарафинитъ метъ отъ побѣда въ побѣда и послѣ при Овче-поле, Ангиста и Желѣзнитъ врата — Рупелъ. (Слѣдва)

# М а р т и р о л о г ъ

(Списък № 56.)

Следващите Добруджански граждани, които رہائی سے отвличани като заложници и държати затворени в затвори, затвори и открити и затворени лагери при специален изключителен режим.

Българският Брой 56.

### с. Авдулз

- 3 Петър Петков
- 4 Жечу Иванов
- 5 Юрдан Алтколачев
- 6 Димитър Вълков
- 7 Продан Иванов
- 8 Иван Венчев
- 9 Венко Венков
- 10 Гато Иванов
- 11 Колю
- 12 Минчо Станчев
- 13 Христо Генев
- 14 Стефан Минчев
- 15 Иван Попов
- 16 Иван Георгиев
- 17 Илия Петков
- 18 Илия Илиев
- 19 Иван Колев
- 20 Стефан Колев
- 21 Илия Гатов

### с. Вадър-Ашик

- 1 Иван Илиев
- 2 Митю Бенев
- 3 Тодор Жеков
- 4 Иван Камачев
- 5 Димитър Иванов
- 6 Димо Обретенев
- 7 Васил

### с. Угул-кьой

- 1 Никола Чаков
- 2 Стефан М. Караманов
- 3 Стефан Ст. Караманов
- 4 Иван Петров
- 5 Илия Иванов
- 6 Георги Вълков
- 7 Атанас Попов

### с. Сейд-Али-Фак

- 1 Волко Жеков
- 2 Слав Иванов

### с. Чиреклий

- 1 Драган Георгиев
- 2 Стоя Георгиев
- 3 Тодор Малчев
- 4 Тодор Драганов

### с. Хасан-фак

- 1 Ради Р. Радев
- 2 Величо Стояков
- 3 Павли Димитров

### с. Бавурга

- 1 Дичо Стоев
- 2 Илия Първанов
- 3 Желю Илиев
- 4 Николай К. Борачев

### с. Пирликъой

- 1 Стоя Ангелов
- 2 Ради П. Борачев

### с. Арабаджий

- 1 Велчо Попов
- 2 Васил Х. Димитров
- 3 Тома Димитров
- 4 Димо Койчев
- 5 Кюм Гочев
- 6 Колю Христо
- 7 Колю Кръстев
- 8 Георги Метев
- 9 Кирил Михалев
- 10 Митю Недев
- 11 Райно Богданов
- 12 Георги Иванов
- 13 Тодор Димитров
- 14 Болко Михалев
- 15 Станчо Драганов
- 16 Стоя Димитров
- 17 Иван Колев
- 18 Недялко Енчев
- 19 Георги Стояков
- 20 Георги Попов
- 21 Атанас Русев
- 22 Пейчо Георгиев
- 23 Страня Гочев

### с. Караджа-Ат

- 1 Митю Ганчев
- 2 Ганчо Великов
- 3 Стоя Тодоров
- 5 Велико Василев
- 6 Велико Минев
- 7 Ганчо Стояков
- 8 Петър Илчев
- 9 Георги Златев
- 10 Брало Михалев
- 11 Димитър Никол
- 12 Димитър Коев
- 13 Владо Ганчев
- 14 Димо Жеков
- 15 Илия Радичков
- 16 Добри Йоргов
- 17 Димитър Илчев
- 18 Васил Влаев
- 19 Киро Димитров
- 20 Тодор Влаев
- 21 Велико Коев
- 22 Дичо Георгиев
- 23 Димитър Великов
- 24 Желюко Христо
- 25 Добри Радичков
- 26 Гато Ганчев

### с. Аратмаджа

- 1 Желюко Проданов
- 2 Димо Димитров
- 3 Русил Петков
- 4 Кръсто Крадел
- 5 Георги Никол
- 6 Атанас Христо
- 7 Андрей Димов
- 8 Димо Добрев
- 9 Драган Добрев
- 10 Рус Крадел

### с. Кайрак

- 1 Петко Радев
- 2 Андрей Жилков
- 3 Димитър Стояков
- 4 Господар Русев

- 5 Андрей Иванов
- 6 Някол Стояков
- 7 Костадин Вълчев
- 8 Димитър Митев
- 9 Ради Господинов
- 10 Димо Георгиев
- 11 Стоя Димитров
- 12 Петър Георгиев
- 13 Желю Андреев
- 14 Иван Драганов
- 15 Господин Димитров
- 16 Митю Иванов
- 17 Георги Петров
- 18 Георги Николов
- 19 Васил Димитров
- 20 Нейко Господинов

### с. Соаклий

- 1 Атанас Романов
- 2 Стоя Иванов
- 3 Георги Илиев
- 4 Кирил Атанасов
- 5 Иван Николов
- 6 Ево Георгиев
- 7 Иван Георгиев
- 8 Иван Вълчев
- 9 Гато Атанасов
- 10 Димитър Атанасов
- 11 Димитър Стояков
- 12 Иво Митев

### с. Вой-бунар

- 1 Ради Богданов
- 2 Стефан Вочев
- 3 Тодор В. Богданов
- 4 Иван Минков
- 5 Илия Стойчев
- 6 Димитър Ил. Уруков
- 7 Добри Калинов
- 8 Рус Атанасов
- 9 Фанин Радев
- 10 Колю Няколов
- 11 Венко Стефанов
- 12 Никола Тодоров

(Следи)

Забележка. Упомянати са всички имена и частия лица, които са избити и опущени в списъците да не забравят да се забравят от родовете.

## О Б Я В Л Е Н И Я

### ДОВРУДЖАНЦИ

Най-големият избор от ученици принадлежност и ПОМАРАЛА, учебници от автори и издателства за ВСИЧКИ ОСНОВНИ И ПРОГРЕСИВНИ ученици. Тетрадки, ризи, анкетни и качествени картици, бланчета за свободно рисунка.

Всички видове папери, водни и бланки бели.

Ръководства и указания за преподавателите на всички предмети и автори.

Следва на всички литературни четива за ученици библиотеката и учащата се издава от издателствата: Всемирна, Образователна, Биографическа, Художествена, Илюстративна, Мозайка, Самообразование, Митологична, Лесичева, Димова, Ефр. П. Христова, Футаева и Младянова. Ръководства и указания на чуждите думи за български език. Писма, френски граматика, христоматийни разговорници.

Мастила, тетрадки, пера, линии четвърти и пълни, триъгълници, транспортири, пергели. Музикални, модифици, поименовани, бели чисти и черни картици. Подметалници, тестерчета, бланкици, илюстрации най-големият избор уредба всички ученически, съществени.

и обществени библиотеките

Съ най-висока цена

Книжарница — БИНАРОВЪ — Добрич

### Ванно на гр. Добрич в БЪЛГАРСКАТА АГЕНЦИЯ

„МУРЛЕРЪ“

или

Момко В. Бакърджиев

гр. ДОБРИЧ

ул. „Мария Луиза“ № 9.

Продан реклами, обявления, годишни и еднократни известия, сръбни вестни, нападки, благодарности и други подобни.

и всички други съществуващи вестници и списания със най-ниски цени.

Въ специалната се продават всички български вестници и списания, има на разположение всички издани до сега броеве от в. „ДОВРУДЖА“.

законна обложка на в. „Добруджа“.

НАСТОЯТЕЛЪ ЗА ГР. ДОБРИЧ

МОНКО В. БАКЕРДЖИЕВЪ

завзе от Независимостта вестнически друг „Мурлер“.

Добруджанци! Независимостта, че биднажето на единични или групови със издана, която е изключителна.

### Книжарница Билярда на Бойна „ДОВРУДЖА“

Учебници:

1. Букар в първа част от М. Самуилов
2. М. Билярда
3. Читанки за II и III откъ от Г. Билярда
4. „ за II, III и IV откъ от Т. и М. Билярда
5. Общедоступна за II, III и IV откъ от А. Борачков
6. Отечествеността за III откъ от А. Борачков
7. „ за III и IV откъ от М. Билярда
8. Природознание за III и IV откъ от А. Борачков
9. Езикова уредба за II откъ от Караманов
10. Българска история за III клас от М. Пешков

Разговорници за учители

1. Практика на първа I и II учебна година от А. В. Минев
2. Сборник за дълга работа, в I и II от Д. Вочев
3. Практика на по природознание за III откъ от А. Борачков и Юр. Савин
4. Утра и вечерни от III. Амрейн

Детско четиво

1. Сп. „Звезда“ — седмичен списък 2) „Известията“ Дядов и Сабина „Кръвта“ 3) Сп. „Детска радост“ — седмичен списък.

Книжарски и учебнически работни

Дисциплина със материални книги. Училищни бюджетни бланки. Приходи, разходи и изключителности. Разни видове тетрадки, водни, пера, сметки, илюстрации и др. Разни формули и бланки за обществени и работни бланкетари.

Личности на народните дъжд, покровител на гр. и др.